Kőszeg 1911. november hó 5-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasarnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 14 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér
Hirdetés nagysága szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXXI. évfolyam. A szerkesztésért felelős a kiadó: RÓNAI FRIGYES. 45. szám.

Kávéházi eszmék.

— Merész városfejlesztési tervek. —

Ott ülünk „günzerek", „czuigraszte", és „daherglofene"-k az „Izra—Elite-nek" gunyolt kávéházban, egykedvüen nézzük, hogy ballagnak Popper, Biringer, Deutsch, Adler, Hacker stb. ősi keresztények a másik kávéházba, boszankodunk a főtéri aszfaltozás lassuságán, ugratjuk a mérnököt, örvendünk a törökök győzelmén, kiváncsiskodunk a parlamenti békealkudozás körül, de a mindennapi csevegésnek, mióta a főtér teljesszélességü aszfaltozása már biztos lett, mégis csak mindig az a vége, hogy Kőszeg sorsa felett tanakodunk: mit mikor lett volna jó tenni, mit hogyan jobban és mi volna még jó, ha lehetséges lenne.

Egy ily eszmeszövő napon az egyik asztaltárs, csak ugy odavetőleg, egy nagyon szép eszmét penditett meg.

Ceruzát vett a kezébe és egy ujság szélére jegyezgetve mondja:

Szerezze meg a város az eladásra kinált Chernel utca és belváros között fekvő házakat, melyeknek jó része ugy is saját birtoka s az amelyik nem az, most még olcsó árért megszerezhető, összesen kb. 60.000 koronáért. Mind rozoga, elavult, nedves, közegészségellenes, sötét, lakhatásra alkalmatlan objektumok. Az igy szabaddá lett nagy területre épitsen a város egy a belváros styljének megfelelő négykapus szabadon álló emeletes házat, az egyik része városháza, a másik járásbiróság és telekkönyv, a harmadik posta és adóhivatal, a negyedik pénzügyőrség s csendőrség, mindegyik külön kapuval. A városházát képező rész lenne benne a legnagyobb, mert egyuttal rendszeres városi levéltárnak és muzeumnak is szolgálna. A körülötte levő házak ezáltal értékben jelentékenyen emelkedvén, ezen müvelet pénzügyi megoldásához megfelelő arányokban hozzájárulnának, hogy e terv megvalósitása anyagilag könyebben rendezhető legyen.

Hallgatjuk, összenézünk, meglátszik valamennyin, hogy tetszik a terv, sőt még tetszetősebb lesz amint folytatja a másik és a belvároshoz vezető Városház-utcának a kiszélesitését hangoztatja és a Bobuss, Stiaszny, Kehrn és a város tulajdonát képező sarokház lebontásának szükségessége mellett érvel a felvetett terv kiegészitéseül.

Szép, szép, nagyon szép, mondja egy másik, de fontosabb a régi Waisbecker-féle főtéri kiszögelő sarokház megvétele s lebontása, hogy a főtér egy szabályos, terjedelmes négyszöget képezzen és a főtér ezen oldalán is élénkebb üzletvilág fejlődhessen. Az itt befektetett tőke sokkal biztosabb és a Netter-ház lebontása után a főtérrendezés és szépités munkáját amugy is megkezdi az általános takarékpénztár és folytatást nyerne a Kossuth-utcai üres telkek beépitésével.

Igaz, igaz, hangzik fel többek részéről, de van még más megoldandó terv is. Utcát kell hasitani a főtérről a Kert-utca felé. E célra meg kell sze[illegible] a Freyberger-féle házat ez az Unger-ház egy részét és mindkét oldalon megnyiló utcai front uj épitkezései kétségtelenül teljes biztositékát nyujtják az itt elhelyezett tőke kamatozásának. Ha ez meglenne, a Kert-utca jobboldali telkei lehetővé teszik az utcakiszélesitést és a Kert-utca folytatását a marhavásártér felé, hol parkot és szökőkutat létesitene a város és akkor idővel e körül köralakban egy modern városrész alakulna ki, keleti utcanyitását a Kert-utcából kezdett irányban a vasuti nid melletti gyümölcsöskertek felé vezetve.

Ejhaj, sóhajtoznak és csodálkoznak. Ez tulmerész dolog. Ez a nagyon messze távolba eső jövő zenéje. Sokkal közelebb áll a gőzmalmi laktanya, Wölfel-, Ujfürdő, s Batthyányi-kertek telkeire részvénytársaságot alakitani, mely ház- és villa-épitésekkel az idegenforgalom emelkedését tüzné ki célul, mindig csak annyi tőkének a befizetésével, amennyi évről-évre szükségesnek mutatkozik, természetesen a város által is szubvencionálva, hogy a telekértékek tőkéje az első esztendőkben legalább takarékpénztári betétkamatot biztositson, ugy mint azt már 1894-ben proponálták.

Helyes, helyes, mondogatják, de az ilyen nagyszabásu városfejlesztésnek még más feltételei vannak.

Villamos világitás és áramerő, kocsiut és járda, tanintézetek, élénkforgalmu vasutösszeköttetés az már van, de nincsen csatorna és vizvezeték és nincsen — városszabályozási terv.

Hogy az ötletszerü alkotásokkal hova jutunk, azt eléggé tapasztalhatjuk azóta, hogy a város haladása érdekében több élénkséget, több vállalkozási kedvet észlelünk. Azért is olyan szegzugos a város mindenfelé és azért bukkanunk annyi akadályra, bármibe fogunk.

Meg kell rendelni a városszabályozási tervet. Pályázatot kell rá kihirdetni. Mire elkészül és a pályázat is eldől, addig együtt lesz az erre szükséges 6—8000 korona. A felvetett eszméket mint tervprogrammot kell jegyzékbe venni és vegyék hasznát majdan a városszabályozási terv elkészitésére pályázó szakférfiak.

Már 1885-ben határozta el a képviselőtestület, midőn az épitési szabályrendeletet megalkotta. Azóta már ismételten sürgették. Majd minden uj polgármester belefoglalta programjába. A jelenlegi rendőrkapitány inditványára 1899-ben ujra megismételték a határozatot és a kivitelt a csatornázás és utburkolat idejére halasztották.

Most már ez is megtörtént, de városszabályozási terv még most sincs.

Hiába igyekeznek tehát a fekete kávé és szivar füstje mellett nagyszerü eszméket megpenditeni, a város jövő kialakulását kezdeményezni, — csupán szép, lelkes eszmeképek lesznek azokból, semmi más, ha nem szerzi meg a város a nélkülözhetetlen szabályozási tervet, mely különben nem csak a tervezett uj városrészekhez kell, de a város bármely régibb területén való épitkezésnél is mindig hiányzik.

Vonuljon hát be a kávéházi lelkesedés a városház tanácstermébe s határozzák el a városi szabályozási terv azonnali pályázatkiirását. Egy szerencsésen megoldott ilyen tervvel nem lesz nehéz a felvetett szép eszméket, vagy legalább azok egy részét, a megvalósulás felé vezetni.

Városi közgyülés.

— 1911 november 2-án. —

Mikor a terembe lépő egyik városatya meglátta nagyszámban egybegyült képviselőtársait, lelkes örömét fejezte ki a felett, hogy a költségvetés tárgyalása ily élénk érdeklődésre talál, de csakhamar más véleményre jutott, mikor mellette ülő tagtársa arról világositja fel: dehogy költségvetés, a sertéscsorda meg a viharágyu, az ma itt a fődolog. És igaza volt.

Az egyetlen körkemencekezelési ügyet kivéve, olyan simán ment a költségvetés, mint véreshurka a kalbásztöltőből. Istenem, ha visszagondolunk a pár évvel ezelőtti budget tárgyalásokra, a Waisbecker János külön asztalaira, a 68 oldalas észrevételekre, a két-három napos részletes vitákra, dehogy kivánkozunk vissza. Pedig nem létezik olyan költségvetés, melylyel ne lehetne ugyanazt megtenni. A fődolog a bizalom. Akinek a szekerét a bizalom olajcsepjeivel kenik, az nem nyikorog, az szépen, akadálytalanul halad előre.

Most, hála Isten, ezt a korszakot éljük s valljuk be őszintén: nem eredményesebb ez, mint az az áldatlan herce-hurca? Biztosabban és gyorsabban halad a hajó a sima tengeren, mint a felkorbácsolt hullámokon.

Lám, a korkemence és a viharágyu kérdése hullámokon át bukdácsolt. Hát előbbre jutottak vele? Dehogy. Továbbra is ott maradt a hullámok között és tudja Isten mikor ér majdan partot.

Vihart keltett a sertéscsorda ügye is. A sertéshizlaló kisgazdák azt hitették el „az urakkal", hogy olcsóbb lesz a hus, ha a csorda a Stúr-háznál kerül a Király-utra, mintha az még csak a honvédlaktanyánál következnék be. Ime, az egész monarkia azon töri a fejét, mikép lehetne a husdrágaságon enyhiteni s minálunk milyen egyszerüen sikerült megoldani. Háziasszonyok örvendjetek. De ne nagyon. Alighanem több öröme telik a hozott határozatban az utaseprőknek, mint az olcsó cigánypecsenyére áhitozóknak.

Egy kis muló zivatart produkált még a kéménysepres szabályrendelet és a villamos telep szerződésének felbontására vonatkozó javaslat, de már csak mint egy elvonult égiháborunak a messzeségből hallatszó moraja.

Még egy-két jelentéktelen tárgy és az ezek közé tévedt vasuti sinvétel, de nem vasutépitésre, hanem fakorlátok helyébe, akart egy kis utolsó dörgést produkálni, a negyedfélórán át kimerült városatyák azonban ekkor már az ajtó felé jártak és a legacélosabb sinek sem tudták volna többé visszaterelni s igy most már kétes, sikerül-e a régi vasuti sinekkel oly jó „seftet" csinálni, mint a vasut létesitésekor. Alighanem most megforditva lesz. Akkor olcsón vettük, most meg drágán. No de legalább megőrizhetjük emlékül. Azokon győzött az ujkori Jurisics. Azokon vitt bennünket a világot jelentő vasuti hálózatba. Ez is csak ér valamit.

A közgyülés lefolyása a következő:

Kirchknopf Mihály interpellált napirend előtt a köruti rendezetlen utállapot megszüntetése végett. Polgármester feleletét, mely szerint a munkálatokat az ott létesitendő szegélykövezés hátráltatja és azt sürgetni fogja, a közgyülés tudomásul vette.

1. Az 1912. évi költségvetés tárgyalásánál polgármester ismerteti annak fontosabb tételeit és a jövő munkaprogrammot, mire dr Stúr Lajos a gondos és céltudatos városi gazdálkodás „oroszlánrészét" — (a többi részes szabadon válogathst az állatvilágból) polgármester körültekintő és szakavatott működésében látván biztositva, elismerésének és bizalmának ad kifejezést, mihez a város képviselőtestülete is lelkes éljenzéssel hozzájárult. Ezután felszólalt dr Bárdos Remig, a Szt Imre templom jobb karban tartása vagy lebontása érdekében, megsürgette a halastó létrejöttét és a városi világitás megjavitását ajánlotta fémszálas izzótestek alkalmazásával, továbbá a turistaegyesületnek szépészeti egyletté való átalakitását, hogy ezen célnak is szolgálhasson. — A viharágyuk beszüntetése ellen a szőlőmüvelők nevében Marton Károly szólalt fel, fanatikusan bizván azok csodaerejében és élénk visszhangot találva a helyzetet

uraló „hátsó pad“ körében, kikkel a beszüntetést javasló tanácsi javaslatot sikerült megbuktatnia. — A huszárokért fizetendő 3000 korona elhelyezési segély, a Szt Dömésrendnek fizetendő 3000 kor. képzőfentartási segély és a Széchenyi-téri vasbeton-híd épitését egyhangulag, a körkemence kezeléssel pedig Csanits Sándornak megbizása, mint „utolsó házikezelési kisérlet“ nagy többséggel lett elfogadva.

A 69½%-al előterjesztett városi pótadót 71%-ra emelték fel, mert pótlólag még iskolabutorokra 500 koronát és ugyanannyit a sörházi terem padozatának parkettezésére szavaztak meg.

2. A kisgazdák kérvényezik a tehén- és sertéscsorda kihajtásának visszaállitását. A gazdálkodó bizottság azt javasolja, hogy a kihajtás az Árpád-tértől a Stúr-házig kerülje a főtérre vezető utvonalat, a Hegyalja és Flórián-téri irány betartásával, mig a rendőrkapitány a nagy költséggel megépitett aszfaltutakon való köztisztaságnak egy városhóz méltó fentartása érdekében csak annyi eltérést proponál ezen inditványtól, hogy a csorda folytassa az utat a Stúr-major melletti hátsó uton a honvédlaktanyáig, mert a Király-út azon részéig mindkét oldalnak házaiból a hátsó kerteken át lehet az állatokat kibocsátani. A kisgazdák szószólói ellenezték ezt s az élelmiszerek drágulását jósolták meg, ha kérésük nem teljesül, az idegenforgalomról pedig feltételezik, hogy épen a tehenek bőgése, a sertések röfögése és az aszfaltnak természetes garnirozással való telehintése bir majd ellenállhatatlan vonzóerővel, ami ellen hiábavalónak bizonyult minden ellenérv, a tulnyomó többség elfogadta a bizottsági javaslatot és helyeselte a tisztiügyész azon kifejezett kivánságát, hogy a vasuti menetrendet és a csorda menetrendjét oly összhangzatba kell hozni, hogy azok között összhangzat ne legyen.*

3. A legtöbb adótfizetők névjegyzéke a bizottsági javaslat alapján jóváhagyatott.

4. A kéményseprési szabályrendelet módositását kérvényezi a városi kéményseprőmester, mely szerint azon házaknál is havonta történjék a sepretés, melyeknél eddig negyedévenkint történt. A rendőrkapitány mint a tanácsi javaslat előadója bemutatja az átdolgozott szabályrendeletet, mely e kérelemnek eleget tesz, mivel miniszteri rendelet tényleg igy rendelkezik, a dijak azonban változatlanul maradnak, sőt a földszinti házaknál kéményenkint egy fillérrel kevesebb lesz, a füstesöveknél pedig a méterenkinti előnyösebb ár, viszont a kéményseprőmester köteles lesz ha maga nem dolgozik két segéd helyett hármat tartani, hogy a többletmunkát jól végezhesse, egyuttal pedig felvétetik a szabályrendeletbe, hogy a város tulajdonát képező minden épületnek kéményeit az átalányért seperni köteles. A módositás ellen felszólalt Szóva Ferenc, mert szerinte ez ujabb terhet jelent a háztulajdonosokra, Auguszt Imre azt hiszi, hogy a jognak drága megszerzését akarja kérvényező enyhiteni, Kirchknopf Mihály és a polgármester figyelmeztetnek a fenálló miniszteri és megyei rendeletekre s hogy ugyis csak a használatban való kémények után kell fizetni, mire a közgyülés többsége a módositásokat elfogadja, a kisebbség ellenben tiltakozik a szavazás mellőzése miatt.

5. A városi plébános failletményének értékkiegyenlitését kéri, mert a szokásos bükkfa helyett ez évben tölgyfát kapott. Polgármester a kérvény mellőzését javasolja, mert a város csupán keményfa szállitására kötelezett és ez évben csak kivételesen nem jutott más, de igy is a legszebbet és a legjobban rakott fát kapta, mig dr Stúr Lajos a kérvény jogos voltát magyarázta. A képviselőtestület a javaslat értelmében határozott.

6. Több haszonbérleti szerződés jóváhagyatott.

7. Több hátralékos haszonbérnek esetleg per utján való behajtására a felhatalmazás megadatott.

9. A villamos telep bérszerződésének megszüntetését a kiküldött bizottság a Ganz-cég ajánlata alapján nem javasolja, mert jogosulatlanul kármegtérítést igényel. Czeke Gusztáv ajánlja a megváltást, mert a fenálló szerződés hátrányos, dr Stúr Lajos ugyanazt, mert ezt az üzemet a város maga is sikeresen képes házi kezelésben ellátni, Szóva Ferenc nem ajánlja ez idő szerint a megváltást. A képviselőtestület elfogadja a bizottsági javaslatot és a tárgyalások folytatásával megbizza az eddigi bizottságot.

10. A régi vasuti sinek megvásárlására felhatalmazást ad a polgármesternek azon feltétel mellett, hogy azok a korlátok céljaira olcsóbbak mint az e célnak jobban megfelelő korláttraverzek.

11. Flamisch Gyula cipésznek illetősége megtagadtatott.

Ezzel a közgyülés befejezést nyert.

* Ha ez nem elég értelmes, hát ugy értendő, hogy vagy a sertéscsorda tutolása várja be a vonat futtyet, vagy a vonat futtye a tutolást, hogy a Király-ut utvonalán összeütközés ne lehessen.

Az alkohollal való visszaélést joggal tekintik az emésztési bajok nagyon gyakori okozójának. A budapesti kir. egyetem orvosi klinikáján végzett kisérletek bizonyitják, hogy iszákos emberek, akik hosszadalmas gyomorbajok folytán étvágyukat már tökéletesen elvesztették, a természetes **Ferencz József**-keserűviz naponkinti használata mellett meglepő rövid idő alatt majdnem teljesen visszanyerték étvágyukat.

Városi ügyek.

3543 911.

Hirdetmény

Az ember és a kutya cimü könyvre, mely a kutyákkal való helyes bánásmódot, az ebtartási szabályokat, a veszettség okait, az ellene való védekezést stb könnyen érthető népies modorban ismerteti, megrendelést elfogad a polgármesteri hivatal. Ára darabonkint 30 fillér, Kőszeg, 1911 október 20.

Auguszt János polgármester h.

3731 911.

Hirdetmény

Örményszékes község reformatus temploma javára adományokat elfogad és továbbit a polgármesteri hivatal. Kőszeg 1911 okt. 21

Auguszt János, polgármester-h.

Hirdetmény

Az 1912. évi adókivetésre vonatkozó előmunkálat, a m. kir. pénzügyminiszter 111.036 911. sz. korrendelete alapján a napokban kezdetet veszi. Legelső teendő az adókoteles személyeknek és tárgyaknak összeirása. A törvény rendelkezése szerint házról-házra járva teljesitendő. A multban gyakran előfordult az az eset, hogy a családfő távollétében, — sokszor a cselédek bemondására, olyanok is összeirattak családtagokul, akik nem is tartoznak oda, amiáltal nem egy téves kivetés történt. Hogy az ilyen és ehhez hasonló eset többé elő ne forduljon, de azért is, hogy a rendelkezésre álló rövid időn belül pontosan történjék az összeirás, felkérem a háziulajdonosokat, szivesked jenek a házakban lakó 16 éven felüli személyeket — családonként csoportositva és foglalkozásukat megnevezve — egy kis lapra feljegyezni és ezt annakidején az odaérkező városi közegnek átadni. A háztulajdonosok legjobban tudják a lakók nevét és azok foglalkozását miért is ezen közbenjárásukkal nem csak a munkákat pontos készitéséhez járulnak hozzá, de magukat és lakóikat sok kellemetlenségtől óvják meg. Az adótárgyak összeirása most már a házadó kataszter alapján történik és csakis a bérlővedelmek jelentendők be, melynek határidejét a szombathelyi pénzügyigazgatóság hirdetményileg közzé fogja tenni. A városi adóhivatal jelentkezőknek már most szolgál nyomtatvánnyal és elfogadja a beadandó vallomási iveket.

Kőszeg, 1911. november 3.

Jugits Imre,
adóügyi tanácsos, számvevő

Helyi hirek.

Előléptetés. A helybeli 83-as zászlóalj parancsnoka, Mihájlovits István őrnagy, november elsejével alezredessé léptetett elő. A népszerü parancsnokot ez alkalomból a társadalom minden körében melegen üdvözölték.

Novemberi előléptetések. A honvédségnél az itt állomásozott Hofhauser Jenő, Török Béla és Gerlits Ede hadnagyok főhadnagyokká léptek elő. — A szombathelyi huszárezredben báró Rohonczy Imre hadnagy főhadnagygyá. Tartalékos főhadnagygyá Raabe Róbert pénzügyőri biztos.

Házasság. Perkovits Ferenc budapesti egyetemi gazdatiszt tegnap kötött házasságot Gintner Ceciliával, özv. Gintner Mihályné leányával. A fiatal pár még aznap Budapestre utazott uj otthonába.

Aszfaltbizottsági ülés volt e héten, több király-uti háztulajdonos azon panasza folytán, hogy házaik előtt tulmagasnak találták a járda nivóját. Ilyennek találta a bizottság is, de segiteni ezen nem tudott, mert a már megállapitott és jórészt megépitett terveken módositani nem lehet. A folyamatban levő egyes munkálatokra történt még intézkedés és a bizottság kivánságára megigérte a polgármester, hogy a körüti még rendezetlen kocsi-ut és járda közötti területet, habár végleges rendezése jövő tavaszra marad, mégis annyira rendbe hozatja, hogy a téli időn át a közlekedésnek megfeleljen.

A főtéren aszfaltoznak. Bármilyen hihetetlennek hangzik, mégis ugy van. Sőt olyan szorgalommal fogtak hozzá a hét vége felé, hogy ma már a széles területnek jelentékeny része készen áll és a közönség megelégedetten gyönyörködik a főtérnek diszes kialakulásán. Keddig befejezni remélik az egész területet s azután a járdára kerül a sor. Közben a király-ut elején a bal oldalon és a honvédlaktanyától a vasut felé készül a betonalap — ha lehetséges lesz. Ha ez sikerül, az aszfaltozás is nemsokára követi, — amennyiben ujabb akadályok nem gátolják. Sőt aki nem borotválkozik mindaddig, mig a gyümölcsöskert melletti járdára is sor kerül, nagyon tekintélyes szakállra tehet szert és aki a burkolati munkálatoknak teljes befejezését is megérni akarja, ne sajnáljon néhány hatost Küttel Dezsőtől, a nála kapható türelmi életelixirért, mely Engel Sándor mérnök különleges találmánya.

Halottak napján a kegyeletes érzés óriási közönséget vonzott ki a sirkertbe, hol majd mindenkinek vannak szeretettei, kiknek emlékét, hogy szeretettel őrzik meg, e napon tesznek tanuságot. Temetőnkben a siroknak legtöbbje azt igazolta, hogy a hála és megemlékezés nemes érzése hatja át lakosságunkat s aki idegen megjelent, meglepetve beszélte a mi sirkertünknek megható szépségét. Őrizzük meg ezt a szép kegyeletet. Jókai irta meg egykor: egy város lakosságának szellemét és jellemét a sirkertjéről is lehet megitélni. Az elmult esztendőnek halottairól emlékezünk meg mi is. Ez időben elköltöztek sorainkból: a sok jótékonyságot gyakorolt Stegmüller Mária, lelkes veterán polgártársunk Mayer Gyula, a város mintaszorgalmu tisztviselője Griller Adolf pénztáros, városunk jóbarátja Kubinek Antal alezredes, művészi alkotásai révén is örökemlékü Hanély Antal, a kiváló eredményes tevékenységről boldogemlékü Blaumüller Janka, szt.-Dömésrendü perjelnő és legutóbb biróságunknak hosszu éveken át volt vezetője Korchmáros Gáspár. Legyen áldott az ő emlékük.

Házasság. Rusznyák Gyula a Lenner-féle kávéház főpincére tegnap házasságot kötött Klement Matilddal. — Lichtl Henrik soproni szőlőmives házasságot kötött Kappel Katalinnal.

Eljegyzés. Oszterman Sándor őrmester eljegyezte Pintér Antal helybeli háztulajdonosnak leányát, Magdát.

Az uj püspök kinevezése most már végleg elhatározott dolog. Gróf Mikes János erdélyi főesperes lesz, kinek kinevezéséhez már a római szentszék is hozzájárult s igy az már a napokban meg fog jelenni. Egyházmegyénk uj püspökéről közöljük a következő életrajzi adatokat: Mikes János gróf a leendő püspök 1876-ban junius havában született a háromszékmegyei Zabola községben. Elemi iskolai tanulmányait otthon családi körben végezte, ahol szerető családi környezet gyermekkorában beléoltotta a vallási türelmességet és minden vallásnak megbecsülését. Édesanyja helvét hitvallásu volt és csak akkor tért át a katholikus hitre, amikor fiát Brixenben pappá szentelték. Főgimnáziumi tanulmányait Kalksburgban a jezsuitáknál végezte és tanulmányainak végeztével az erdélyi egyházmegye papnövendékei sorába lépett. Főpásztora Lönhardt Ferenc, volt erdélyi püspök, az insbrucki egyetemre küldte, ahol theologiai tanulmányait Boda János volt püspöki titkárral, szentszéki ülnökkel együtt végezte. Tanulmányainak kiváló eredményességét bizonyitja, hogy az innsbrucki egyetemen ismételten pályadijat nyert. Szigorlatainak letétele és a teologiai tanulmányok befejezte után 1899 julius hó 29-én Brixenben pappá szenteltetett és felszentelése után Majláth püspök Gyergyóalfaluba küldte káplánnak. E működésében buzgóságával és fedhetlen papi életével tünt ki, ugy hogy a kath. státus a gyergyóalfalui plebánosnak gyulafehérvári kanonokká történt kinevezése után őt választotta meg plébánossá. Első cselekvése volt, mint plébánosnak, hogy gyüjtésből, de nagyrészt sajátjából a templomot restauráltatta és értékes egyházi szerekkel és ruhákkal ajándékozta meg. 1901—1906 ig volt plébános, atyai vezetője és segitője hiveinek és maga nagy összeggel váltotta meg hiveinek kepejárandóságát, megenyhitvén ezzel hiveinek egyházi terheit. 1906-ban az erdélyi státus igazgató tanácsa Székelyudvarhelyre mutatta be plebánosul az erdélyi püspöknek, aki később főesperessé is kinevezte. Az uj esperesplebánosnak első gondja volt a székelyudvarhelyi paplakot és templomot helyreállitatni. Ő kezdeményezte a székelyudvarhelyi főgimnázium ujjáépitését és e célra több százezer koronás segélyt egymaga eszközölt ki a kultuszminiszteriumban. A régi gimnázium helyén internátust épittetett, melyben néhány száz diák nyer részben olcsó, részben ingyenes elhelyezést. Élénk részt vett a hitélet vezetésében és irányitásában, személyesen járt el kerületében mindenhova, ahol cselekedni és kezdeményezni kellett. Nyájassága és szivjósága általános szeretetet biztositott neki a társadalom minden rétegében. Jótékonysága közismert egész Erdélyben, számos szegény tanulót saját költségén tanittatott és egész papi működésében mintapapnak ismerték, akit mindenfelől szeretet és elismerés vett körül. Rokonsági összeköttetései révén a magyar mágnáscsaládokkal szoros összeköttetést tart fenn. Egyik nővére apáca Innsbruckban, a másik Kitt Sándor vasmegyei gyimótfalvai földbirtos felesége. A még aránylag fiatal, 35 éves püspök egyénisége és eddig kifejtett működése, nevének a magyar történelemből szimpátikus hangzása vezető polcra predesztinálják. Dédunokaja II. Rákóczi iródeákjának, Mikes Kelemennek, akinek emlékét annyi szeretettel őrzi a magyar kegyelet. A nagyapja a magyar szabadságharcnak volt vértanuja, gróf Mikes Kelemen ezredes, Bem tábornoknak volt szárnysegédje és Nagyszeben ostrománál hősi halált halt a magyar szabadságért. Apja, Mikes Benedek gróf, Erdély közéletében játszott előkelő vezetőszerepet és különösen a kolozsvári zenekonzervatórium megalapitása körül és a művészetek istápolásával szerzett feledhetetlen elismerést túl az erdélyi bérceken.

A kőszegi kereskedelmi kör, ez a már 30 év óta létező egyesület, gyökeres átalakuláson ment át. Csütörtökön tartott közgyülésén, melyen számosan voltak jelen, alapszabályait odamódositották, hogy ezentul a kereskedő cégek főnökei s a magántisztviselők is tagjai lehessenek s ezáltal a kereskedelmi érdekek képviseletére egy megfelelő testület intézze annak ügyeit. Kirchknopf Mihály elnök és tiszttársai mandátuma lejárván, állásukról lemondottak, mire Freyler Lajos korelnöksége alatt az uj tisztikar közfelkiáltással a következőleg alakult meg: Elnök Freyberger Sándor, alelnök Róth Jenő, titkár Takács József, jegyző Jánosa Dénes, pénztáros Popper Ignác, háznagy Orsovszky János, könyvtáros Marton Viktor. Választmányi tagok, a kereskedők részéről: Deutsch Artur, Róth Sándor id., Schaár József, Waisbecker Ede, Wentzl Mihály, a segédek részéről: Krautsack Imre, Popper Géza, Sepsey Antal; póttagok: Gazdag László, Schäller Gusztáv. Számvizsgálók: Hacker Samu, Linzer Mihály. Freyberger Sándor elfoglalván az elnöki széket, megköszönte a kitüntető bizalmat s a kereskedelmi érdekek képviseletének szükségességét hangoztatva, azon reményének adott kifejezést, hogy együttes működés által sikerülni fog bármely téren előforduló sérelmek megszüntetése iránt sikeresen eljárni, aminthogy például az ezidő szerint fenálló postajáratok megváltoztatásáért kellett eljárni, mivel a sürü vonatközlekedések daczára egész délelőtt folyamán se nem érkezik, se nem inditanak postát. Köszönettel emlékezett meg a vasuti igazgatóságról és a polgármesterről, akik a sopron-kőszegi vasuton életbeléptetett jobb menetrend körül a kereskedők érdekében jártak el.

Trágyaeladás. A városi bikaistálló trágyája ma délután 2 órakor a helyszinen kerül árverés utján eladásra.

Sertésorbánc állapittatott meg egy udvaron, amiért is e ragály továbbterjedése ellen azonnal megtörténtek az óvóintézkedések.

A szegényügy országos rendezése. Kőszeg város költségvetésében, de meg mindenütt a községek administrációjában aggodalmas mérveket ölt a szegényügyi költségek állandó emelkedése. A miniszteriumban is belátják ennek a helyzetnek tarthatatlanságát és most országszerte akarják a szegényügyet rendezni. A vármegyékhez és városokhoz ez ügyben érdekes leirat érkezett, amelyben a miniszter reformterveit jelzi és felhivja a város, hogy a szegényügyre vonatkozó összes adatokat november hó 30-ig terjessze fel. A miniszter a szegényalap vagyona, jövedelmei, a jótékonysági alapok állása, segélyben részesülő egyének száma, igényük jogcime, szegényházak vagyoni állapota, közjótékonysági egyesületek működése felől kér részletes és kimerítő adatokat.

Jótékonyság. A répcebényai tüzkárosultak javára itt is rendeztek gyüjtést. Aki az ottani számos koldusbotra jutott család felsegélyezésére szivesen adományoz, juttasa el Schäffer Lipót divatkereskedésébe, aki az adományokat rendeltetési helyére juttatni vállalkozott.

A petroleumfogyasztás ismét emelkedőben van Kőszegen. Igy jelentette ki ezt egy városi képviselő a csütörtöki közgyülésen, mikor több oldalról is felhangzott a villamos világitás miatti teljesen indokolt panasz. Rosszul égnek a magánosoknál, még rosszabbul az utcán és egyáltalában nem az ivlámpák. Mert reméljük, a pislogást nem tekintik világitásnak és világosságnak, aminthogy egy szemhunyoritás még nem jelent szerelmet. — Az lehet huncutság vagy idegesség. Az ivlámpáknál természetesen idegesség.

Vegyvizsgáló állomás lesz Sopronban jövő ujévtől kezdve. A jövőben tehát az élelmi cikkek vegyvizsgálata, akár a kereskedők, ha gyanus árut kapnak, akár a rendőrség, ha ilyet elkoboz, sokkal gyorsabban juthat eredményhez. Eddig Magyaróvárra kellett elküldeni. A vegyvizsgáló állomás is gyakrabban fogja megvizsgálhatni az itteni piacot és a kereskedők áruit, ami nagyon kivánatos, mert minél drágábbak lesznek az árucikkek, annál nagyobb mértékben fordul elő azok hamisitása.

Nem kap generálist Szombathely városa. Ezt ujságolja a „Vasvármegye." Annak tulajdonitja, hogy a katonaság elhelyezési tervein változtattak és nincs kilátás arra hogy honvédkerületi parancsnokságot kapjanak. Dehogy is ez az oka. Az a baj, hogy Kőszegen már a 80-as évek elején megszünt a brigadéros-generális állomása. Ha még itt lenne, innét egészen bizonyosan sikerülne elvinni. De van Szombathelyen veteránus-egylet! Nevezzenek ki egyet közülök generálisnak. Egy-két méter veres posztószallag az egész költség és kész a — generális.

Csaliteladás. A város képviselőtestülete által engedélyezett csaliteladás holnap, hétfőn lesz a városi számvevőségi hivatalban. A helybelieknek egy fuvar 2 kor., vidékieknek 4 kor.

A száj- és körömfájas ragálya még most sem szünt meg. Az elmult héten ujabb megbetegedések fordultak elő. Ezek után kevés kilátás van arra, hogy a decemberi állátvásár megtartható legyen.

Ezer ősfa. Kőszeghi Sándor, Pest vármegye főlevéltárosa, városunk nagy szülöttének: Kőszeghi Károly volt operaénekesnek fia, a genealógia ismert nevü munkása, husz esztendő óta állitja össze és gyüjti fő- és köznemes családoknak leszármazási tábláit. E husz év alatt ezer olyan táblát gyüjtött össze, amelyen udvari méltóságokká lett nemességünk eleit tárja fel. A 32 és 64 őst számláló ősfák mellett még olyan is akad gazdag gyüjteményében, amelyben 512 ős szerepel (gróf Széchenyi Viktor, Fehér vármegye főispánja); s ezek között nemcsak a ma élők, de a régen porladozó kitünőségeink próbái is ott vannak, mint pl. II. Rákóczi Ferenczé, gróf Széchenyi Istváné stb. Kőszeghi Sándor rendkivül becses gyüjteményét most megnyitja a tudomány előtt; pompás kiállitásu felhivásban szólitja fel az érdeklődőket, hogy munkáját, az „Ezer ősfá"-t már most rendeljék meg. A négykötetes, ivrétü, diszes könyv a próbatevők gyönyörüen mograjzolt ősfáin kivül azok cimerét is tartalmazza. A magyar és magyarral rokonnemes családok története nagy lépéssel jut előbbre Kőszeghi e munkája által s tekintve, hogy e mü csupán igazolt, tehát minden kétségét kizáró ősfákat tartalmaz, e mű a forrásmunkák jelentőségére joggal számithat. A remek kiállitásu mü négy hónapi időközben, négy, albumalaku, cimerekkel diszitett kötetben fog megjelenni. Ára — tetszézszerinti részletekben fizethető — 160 korona. Megrendelhető a szerzőnél, Budapest, Vármegyeház.

A dzsiu-dzsicut, a fegyvernélküli ügyes védekezést tanitja most a városházán Szumakoff Sándor orosz tornamester és svéd rendszerü gyógytornász. A rendőrségnek több tagja már nagy ügyességre tett szert és már volt is alkalma a kitünő erőfogásokat a gyakorlatban alkalmazni. Egy nagyobb uri társaság nap-nap után nagy kedvteléssel gyakorolja a svéd tornászatot és annyira megkedvelte e jó hatásu testgyakorlatokat, hogy egy torna- és vivóklub létesitésének az eszméjével is foglalkozik. Legkedvesebb azonban ama kis gyermekcsoport, mely szintén kéthetes kurzusban gyakorolja a testedzést. Bárha nálunk is felismernék ennek nagy horderejét és csak fele annyi gondot forditanának erre az emberek, mint a kávéházra és korcsmára. Külföldön majd minden társadalmi osztálynak van egy vagy több tornaegylete, hol még őszszakálu tagok is csodás rugékonysággal vesznek részt e nemes és egészséges sportban.

Képkiállitás. A Mulató nagytermében három napon át igen érdekes műtárlat lesz látható. 146 festmény lesz ott kiállitva, elsőrendü művészek alkotásai Rendszerint csak megyeszékhelyeken szoktak ilyet a művészek rendezni, annál örvendetesebb, hogy ide is fáradtak és alkalmunk lesz ily nagy tárlatban itthon gyönyörködni. Kivánatos, hogy minél többen tekintsék meg. Csak 60 fil. a belépődij és gyermekeknek 30 fillér. Máskor is csak ugy számithatunk hasonló műélvezetre, ha a kiállitással járó költségek megtérülnek. Hogy érdemes a megtekintésre, elég ha a következő festőművészeket emlitjük: Feszty, Markó, Bosznay, Kézdi Kovách László, Pentelei Molnár János, Bachmann, Margittai Tihamér, Neogrády, Juszkó stb. A kiállitott képekből venni is lehet. A Tárlaton Lahner Géza főgimn. rajztanár 19 drb. eredeti aquarell festménnyel lessz képviselve. A kiállitás naponta d. e. 10—1-ig d. u. 2—7-ig tekinthető meg.

A „Vasárnapi Ujság" november 5-iki száma szép képekben közli az idei halottak napjára elkészült s a kerepesi-úti temetőben felállitott uj művészi siremlékek képét, köztük a Petőfi családjáét, a leleplezési ünnep képeivel együtt. A többi képek és képsorozatok szilisztriai tatár tipikusokat mutatnak be Juszko Béla rajzai után. A „Vasárnapi Ujság" előfizetési ára negyedévre 5 korona.

Epilepszia ellen sokféle gyógyszer van forgalomban. Bizonyos azonban, hogy ahány epilepsziás beteg van, annyiféle a betegség változata, ami természetes is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különböznek egymástól nemre, korra és testalkatra nézve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógymód eredményezhet tartós gyógysikert, mely minden egyes betegnek egyéni természetéhez alkalmazkodik. E követelménynek az a gyógymód felel meg leginkább, melyet a hirneves specialista orvos Dr. Szabó B. Sándor honositott meg, amely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalom részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógymód azért oly nagy értékü, mivel az epilepszia gyökeres gyógyitását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma is bizonyit. Gyógyulást keresők forduljanak felvilágositásért Dr. Szabó B. Sándor orvosi rendelő intézetéhez (Budapest, V., Nagykorona-utca 18).

Jótékonycélu magyar állami sorsjáték. Ő cs. és király Felségének legfelső elhatározása alapján a budapesti m. kir. lottójövedéki igazgatóság minden másfél évben jótékonycélu állami sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmet közhasznu és jótékony célokra forditják. Az utolsó 10 államsorsjáték jövedelméből mintegy 145 különböző közhasznu és jótékonycélu intézmény részesült 10—30 ezer K, sőt az utóbbi sorsjátéknál már 60 ezer korona segélyben. Ilyenek voltak: a különböző köz- és gyermekkórházak, árva- és szeretetházak, siketnémák és vakok intézetei, népkonyhák, fehérkereszt egyletek, mentők egyesülete, jótékony nőegyletek, különféle segélyző egyletek, szanatóriumok, poliklinikai és más hasonló jótékonycélu egyletek és közhasznu intézetek, melyeknek szokszor e jutalékok adták meg az első létalapot. A budapesti m. kir. lottójövedéki igazgatóság jelenleg a XXIX-ik állami sorsjátékot rendezi 475.000 K készpénz nyereménynyel. A főnyeremény 200.000 K. Ezenfelül még 14884 nyeremény van 30.000, 20.000, 10.000, 5000, 1000, 500 stb. nyeremenyekkel. Az összes nyereményeket készpénzben fizetik ki. A sorsjegy roppant olcsósága és a sok kedvező nyerési esély folytán a köz javára működő emberbaráti intézmények érdekében felhivjuk t. olvasóinkat a jelenleg rendezése alatt álló XXIX-ik jótékonycélu állami sorsjáték támogatására. A húzást visszavonhatlanul f. évi december hó 14-én a lottójövedéki igazgatóság Budapest IX. Vampalota tartja meg. Az emlitett igazgatóság kivánatra bárkinek dijtalanul és portomentesen küldi az uj alapra fektetett sorsjáték részletes játéktervét.

Husinségen kivül — most még kávé- és cukordrágaság is. A háziasszonyoknak mostanaba rossz időket kell átélniök. A husárak oly magasak, hogy igazán nehéz egy jó darab hust a fazekba hozni. Az utolsó honapokban a kávé is lenyegesen megdrágult és hogy a takarékos háziasszonyt még jobban zavarba hozzák, most meg a cukorért is többet fizessen, mint azelőtt. Ily rossz időkben a régóta jónak bizonyult Kathreiner-féle Kneipp malata kávéra kell különösen figyelmeztetni. A valódi Kathreiner az ismeretes eredeti csomagokban, amelyek védjegykent „Kneipp plébános" nevét s arcképet és „Kathreiner" nevet viselik, a babkávénak a legjobb pótlószere, valamint annak legizlésebb vegyitéke. Kathreiner használatánál sokkal kevesebb cukor szükséges, mintha tisztán csak babkávét iszunk, avagy valami kávépótlékot mint vegyitéket használunk. Ennekfolytán Kathreiner által cukrot és kávét takaritunk és ezzel jó kis összegü pénzt. Ha a háziasszonyoknak a husra vonatkozólag is ilyen jó pótlószerük volna, akkor bizonyosan könyebben volna elviselhető a drágaság.

„Többség és kisebbség" cimü cikkben Legatus álnév alatt egy tehetséges iró mutatkozik be a Kultura hasábjain, kinek szerzeményei máris országszerte feltünést keltettek. A Kultura 14 füzetének bő tartalmából érdekessége miatt kiemeljük a „Művészeti krónikát", melyben Tornyai J., jelenlegi kiállitó leirása mellett tanitványáról, a hires Mariról is esik szó, mely cikk kitünően ecseteli a jelenlegi művészeti fölfogást. A Kultura képanyaga ezuttal is a szokott művészi kifogástalan. A kiadóhivatal egyuttal hirdeti karácsonyi számát is, mely december 15-én jelenik meg a 10-i és 25-i számok helyett. Ebben a számban 20—25 szines műmellékletet közölnek és terjedelme a rendesnél jóval nagyobb lesz a többieknél, sőt mint értesülünk a külföldi magyar egyesületek is közrefognak működni szerkesztésében. A karácsonyi számmal lezáródik a Kultura első évfolyama és a jövő évi kiállitását az ország legelső grafikusai tervezik.

Tagositás cimen jelent meg legujabban egy a gazda-, de különösen a kisgazda-közönség számára fontos kézikönyv, mely a tagositási törvény alapján részletesen tárgyalja a tagositás hasznosságát s annak kérelmezési módját. A tagositás körüli eljárások és utasitások mellett még a birtokbaadás, tagositási költségek és jogorvoslatok magyarázatával is foglalkozik. Különösen nélkülözhetetlen e könyv a tagositás előtt álló területek vidéken lakó birtokos közönségnek. Megjelent magyar, német, tót és roman nyelven, s 1 kor. bolti árát a kiadó Pollas részvénytársaságnál Budapest, V., Honvéd-utca 10. és áttala minden hazai könyvkereskedésben kapható.

Vidéki hirek.

A soproni képviselő báró Solymossy Ödön mult vasárnap beszámolót tartott. Kimutatta, aki mint ismeretes a véderőjavaslat előadója, hogy az nem terheli a nemzetet, de sok kedvező ujitást hoz a hadköteleseknek. A választási reformra azt mondta, hogy ez meglesz, de nem szabad azt ötletszerüen megcsinálni.

Liszt-ünnepély lesz Sopronban és szülőhelyén Doborjánban november 7-én, a nagynevü művész születésének 100. évfordulója alkalmából. Az ünnepély műsora a következő: 1. Liszt Ferenc: Szóza és Hymnus. Zenekari átirat. — Karnagy: Gróf Zichy Géza. 2. Liszt Ferenc: a) Csatadal. Férfikar; b) Katonák kara. Faustból. Férfikar trombita- és dobkisérettel. Eneklik az egyesült soproni férfi-dalegyesületek. — Karnagy: Valker István. 3. Liszt Ferenc: Koncertszóló, E-mol. Zongorán előadja: Altdorfer Viktor, zongoraművész. 4. Liszt Ferenc: A XIII. zsoltár. Vegyeskar, tenorszólóval és zenekarkisérettel, énekli a soproni zeneegyesület vegyeskara. Tenorszóló: Winkler József. Karnagy: Dr. Kossow Jenő. 5. Liszt Ferenc: Rákóczi induló, nagy zenekarra. — Karnagy: Gróf Zichy Géza.

A „Felsőpulyai Társaskör" f. hó 12-én este 7 órakor saját helyiségeiben — a répcebényai tüzkárosultak javára — ének, szavalás és felolvasással egybekötött táncmulatságot rendez. Műsor: 1. „Göttliche Nacht", induló (cigányzenekar). 2. Ének, dr. Kuresy Jánosné. 3. Viharének, (Komjáthy) szavalja Gyökhegyi Jenő. 4. „Van Pesten egy utca", Magyar népdalok, énekli Guelmino Alajos. 5. Felolvasás, dr. Sipos Leó. 6. Dalok, énekli dr. Kuresy Jánosné. 7. Hagyjatok élni (Komjáthy) szavalja Gyökhegyi J. 8. Sorentoi emlék, énekli Guelmino Alajos. 9. „A kis gróf" operett, zongorán játsza Czében József.

Akvarell-kiállitás a szombathelyi kulturpalotában. Gyönyörü szép kiállitást rendez herényi Gothard Sándorné Egeé párisi művésznő akvarell-képeiből a kulturpalotában. A kiállitás megnyitása november 4-én délelőtt 10 órakor volt. Belépődij nincs. Megtekinthető november 4-én, 5-én és 6-án reggel 9-től este 7-ig.

A szombathelyi repülőnap mult vasárnap balul ütött ki. Takács Béla magánaviatikus kovácsegéd ur vállalkozása vagy kétezer főnyi közönséget vonzott a huszárok gyakorlóterére, egy század huszárság is segitségére állott, automobil tulajdonosok és gépészek is segitettek neki, mindhiába volt, még csak gurulásra se került a sor.

A szombathelyi labdarugók mult vasárnap több ezer főnyi közönség előtt a kiváló hirben álló Budapesti Testgyakorlók Körének csapatával mérkőztek meg s mint előre látható volt, teljes vereséget szenvedtek 6:0 ellen. Nagy élvezet volt a kitünő budapesti csapatnak játékát megfigyelni, de el kell ismerni, hogy a szombathelyiek is már nagy haladást mutattak. Eddig tudvalevőleg megvertek minden vendégcsapatot.

A soproni tenyészbaromfivásár kitünően sikerült. Vasvármegyéből is volt több kiállitó. Diszoklevelet kaptak Oswald Jenő, özv. Bejczy Odönné és Entzbruder János sárvári tanitó, Torda János kőszegdoroszlói kiállitó a 30 koronás dijat nyerte.

Államsegély a közlegelők feljavitására. A földmivelésügyi miniszter a rohonci község urbéresi közlegelőjének feljavitására 593 kor., Kemenespálfa közlegelőjének feljavitására pedig 765 kor. államsegélyt engedélyezett.

Mükedvelői előadás Rohoncon. A rohonci tüzoltóegyesület november 17-én műkedvelői előadást rendez, amely alkalommal egy három felvonásos német szinművet fognak előadni. A fényes sikerünek igérkező műkedvelői előadás iránt Rohoncon nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Csendőrség Vépen. Vép község csendőrőrsöt kapott, amely november elsején kezdte meg működését. Az őrs négy főből áll és parancsnokául a lékai csendőrőrsvezető neveztetett ki.

Heti krónika.

A magyar országgyülés válság elé jutott. A Ház elnökének békekisérletei meghiusultak. A választóireform kérdése tette lehetetlenné az egyöntetü megállapodást. A politikusok nyilatkozatai szerint jövő hétre várható a kormányelnök megnyilatkozása a parlamentben, mely alighanem az ellenzékhez és a nemzethez intézett figyelmeztető szózat lesz és hogy ezután mi következik, az ma még titok. Egyrészről a házszabályok szószerinti értelmezése elegendő az obstrukció letörésére s főleg a teknikázás lehetetlennétételére, másrészről Tisza elnökségét emlegetik, de vannak akik uj választást emlegetnek és olyanok, akik ezt sem tekintik célravezetőnek, mert az uj Ház is obstruálhat, ha kevesebben is lennének az ellenzéken. Egyes lapok még most is emlegetik a békés megoldás lehetőségét, vagy hogy legalább a jövő évi költségvetés rövid tárgyalása lesz elérhető, az ex-lex állapot kikerülése végett. Az utolsó hirek szerint a házelnök lemondása hétfőn bekövetkezik.

Az osztrák kormány lemondását a király elfogadta. Már az uj kabinet is megalakult. Stürgh gróf lett az elnöke és miniszterek jórészt a régiek maradtak. Most ez fogja megkisérelni az osztrák pártokat engedékenységre es parlamenti munkára leirni.

A dunántuli állatorvosok Székesfehérvárott közgyülést tartottak. A jövő évi Győrött lesz.

Komlótermelésre szövetkeztek a sopronmegyei gazdák állami támogatás mellett. Eddig már 5000 hold van e célra biztositva.

A német császár majolikagyára egy előkelő berlini étteremnek belső diszitését végezte. Maga a császár ellenőrizte a kiváló fényes művészi kivitelt s midőn nagy társaságnak bemutatta, azon reményének adott kifejezést, hogy ez a szép munka hatalmas reklámja lesz az ő gyári vállalatának.

Koleraesetek voltak még e héten is Torontálmegyében.

Az olasz-török háboru szenzációs fordulatot vett. A törökök arab csapatokkal megerősitve több csatában megverték az olaszokat és visszahóditották Tripoliszt. Uj olasz csapatok vonulnak a haretérre. Az olasz katonák között fellépett a kolera réme.

A kinai forradalom egyre terjed. A lázadók és a kormánycsapatok között gyakoriak az összeütközések és mindkét részről több száz halott és sebesült maradt a csatatéren. Uj demokratikus irányu miniszterium van alakulóban és ettől remélik a felkelők megnyugtatását.

A kincstári fürdőket, Herkulesfürdőt, Tátralomnicot és Csorbát a kormány 50 évi bérbevételre ajánlja azon feltétel mellett, hogy azokban 6 millió tőkét köteles a vállalkozó beruházni és a nagyobb városokban idegenforgalmi irodákat felállitani.

Halálra ítélték e héten Miskolcon Regula Edét, aki egy rablógyilkosságnál három embert ölt meg. Kegyelemért folyamodott.

A kissármási gázforrásoknál robbanás történt az elzáró szerkezet hiányossága miatt. Harminc holdnyi területeken égett a kiömlő gáz. Több emberélet esett áldozatul. Utászkatonák több napon át végezték az oltási munkálatokat.

A meter-rendszer Boszniában. Boszniában eddigi török mérték és sulyrendszer helyébe országos törvénnyel a mértékrendszert léptették életbe. Egyides jüleg rendeletet adtak ki, a kötelező mértékhitelesitétárgyában. Az Ausztriában és Magyarországban hitelesitett mértékben Boszniában is ilyeneknek tekintetnek.

A föld kincsei. Erdekes az a statisztika, hogy a földből mennyi szenet és vasat bányásznak ki. Ugy látszik, hogy egyelőre még messze van az az idő, amikor kimerülnek a szén- és vasbányák. 1910. évben 1152 millió tonna szenet bányásztak, az előbbi évhez viszonyitva, 1910-ben 42 millió tonnával többet, mint 1909-ben. Legtöbb esik ebből az Egyesült Államokra, a hol mintegy 40 százalékát az egésznek nyerték. A koksztermelés 1909-ben 91 millió tonna volt, a miből az Egyesült Államokra 35·5 millió tonna esik. A német bányaipar termelése a mult évben 67 millió tonnára rugott. Legtöbbet ebből is Amerikában, Nagybrittániában és Németországban nyertek.

A nap sugarainak felhasználása. Ma már tisztán áll a tudományban, hogy a nap sugarai mérhetetlen mennyiségü kémiai energiát tartalmaznak és igen foglalkoztatja a természettudósokat a nap energiájának felhasználása. Szembetünő ez a nagy erő a fényképészetben, a gyógyászatban. Egy ideig a nap sugarait nagy gömbtükörrel akarták felfogni. A készülék azonban tulkoltséges volt. Tényleg el is értek annyi eredményt, hogy gépet tudtak hajtani a nap melege által fejlesztett gőzzel, de a szerkezet költséges volt. Célszerübb megoldás volt, a mikor a nap melegét hőszigetelő anyagba ágyazott vascsőrendszerrel fogták fel. A csöveken keresztülhajtott viz elpárolgott és gőzgéphajtására alkalmas volt. Ujabban Sommerville-ben a nap energiájával elektromos áramot fejlesztettek, a mivel villamoslámpákat világitottak. A kisérlet igen fényesen sikerült. Három estén át világitottak 30 wolfram lámpát. A nap energiáját fémpálcikákkal fogták fel. Egyelőre ez az eljárás is költséges, de bizonyság arra, hogy az eszme életképes.

Papirgyártás kokuszdió rostokból. A parpir hatalmas arányu fogyasztása arra készteti a gyárosokat, hogy folyton ujabb és ujabb nyersanyagokat találjanak, hogy a nagy szükségletet fedezni tudják. A figyelem legujabban a kokuszdió rostra terelődött, a mi gyarmatokon igen szép sikerrel alkalmazható. Singapore közelében már egy nagy gyár alakult, mely ebből az anyagból készíti a papirost. Hosszas kisérletezés után sikerült nagyon jó minőségü papirost előállitani. Az összeapritott rostanyagot nagy légköri nyomás mellett 7 órán át és 20 %-es maronátronnal egyenértékü mészszel, szodával és hamuval főzik és igy igen jó nyersanyagot állitanak elő. A pép feldolgozása ép ugy történik mint a közönséges papirosnál. A papirgyártásra nemcsak nyersrost, hanem kókusz-szőnyegek és hasonló hulladékok is felhasználhatók. A papiros oly tartós, hogy tetőfedésre és nedves falak borítására is használható.

Egy szép fekvésü kastélyt

parkkal, vasut mentén sürgősen keresel megvételre. Cim a kiadóban.

Kitünő minőségü **hegyi borokat** megvételre ajánl ugy magánfogyasztóknak, mint koresmáros, vendéglős s borkereskedőknek kicsinyben és nagyban **Gyebnár Antal** okl. szőlész, **Nagylócz,** (Nógrád megye). Erdeklődőknek díjmentes felvilágositás. Ugyancsak nagymennyiségü 1 éves gyökeres hazai és amerikai **szőlővessző** is kerül eladásra.

Kizárólag női cipők
különlegességi raktára
Marschall Budapest,
Bécsi-utca 2. Fővárosi szinházak szállitója.
Arjegyzék ingyen. Arjegyzék ingyen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb
a Réthy-féle pemetefű czukorkáknál

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** és határozottan **Réthy-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a **„Réthy"** név.
1 doboz ára 60 fillér. :: Mindenütt kapható.

a) **Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!**

Védjegy: „Horgony".

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlela
egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, osuznal és meghuleseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr Richter gyógyszertára az „Arany oroszlanhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Kincset ér
a Tordy-féle Hollandi 3 király tea,
mivel nemcsak **hashajtó,** hanem egyuttal **étvágyjavitó, gyomortisztitó,** emésztést **elősegitő, bélmüködést szabályozó** nemkülönben a legmakacsabb **gyomorbajon** is segit. Csomagja (kbl. 10—21 szeri használatra) gyógytárban 50 fillér. Készitő:
TORDY GY.
okl. gyógyszerész
BUDAPEST, Üllői-út 89. sz.

BUTOROK

Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függonyok, csillárok és zongorák :: :: :: :: :: szállittatnak bárhova :: :: :: :: ::

készpénzért, vagy rendkivül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes nagy butoralbum 1 korona. Teljes berendezésnél :: utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárhova. ::

Modern lakberendezési vállalat
BUDAPEST, IV., GERLÓCZY-UTCA 7. SZ.
(Központi városháza mellett).

Még csak néhány napig
Huzás már 1911. évi december 14-én.
Ezen XXIX-ik magyar királyi
jótékonycélú államsorsjáték
főnyereménye 200 000 korona készpénzben.
Az összes nyeremények összege 475 000 korona készpénzben.
Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota); valamennyi posta-, adó-, vám- és só hivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytőzsdébbn és váltó-uzletben. Játektervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság
kőszegi fiókja,
Kőszeg. Király-ut 6. sz.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4 %-os kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik; betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltokat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad, tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen beváltt, szelvényivet a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat. lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.

Ertékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összekötetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,250.000 korona.

LEGFŐBB IDEJE, hogy
CERES-PÁLYÁZATON résztvegyen!
Közelebbi felvilágositás minden kereskedőnél nyerhető!

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.